

Buda Ferenc

Ingajárat

Ülök egy ingajáraton.
Kétfelől térségek, terek,
tájak, utcák meg emberek.
Ha éppen ez az óhajom,
gond nélkül megszólíthatom
együtt mind vagy külön-külön.
Az útszélen szikár gyomok,
lengé nád, fekete üröm,
katáng. Tétova lábnyomok.
Csend van, a szél sem háborog,
s a fejem épp azon töröm:
vajon hova is utazom,
s miért épp ezen a járaton?

Rendezgetem, rakosgatom
a félbehagyott verseket,
félujjnyi céduláimat.
A kalauz olykor megszívot,
s valahol sarjút herseget
képzelt-sosemvolt jó lovam
egy szép, füves domboldalon.

Ezen az ingajáraton,
ahogy a többit, másokat,
magam is megszólíthatom:

„Akár egy emléktárlaton,
járkálsz le-föl meg forgolódsz.
Korlát fog közre, hát fogóddz –
lásd: ki-ki lassan lépeget.
Nézz körül te is, ne siess,
tekintsd meg mind a képeket,
figyeld a cselvetéseket,
böngéssz a hirdetéseket,
és kapaszkodj, hogy ki ne ess!”

*Egyhangú s unalmas dolog
folyton egyazon járaton
ingázni. Belefáradok.
Leülök, elbóbiskolok.*

*Néha tengerről álmodom.
Mormogó hullámok felett
madarak szállnak, fellegek.
Fölnézek rájuk, nevetek.
Szállok velük, szállnak velem,
szárnyára kap a végtelen.
De álomban is jól tudom:
innét nincs hova szállanom.*

*Hisz mi végre is szállanék?
E járat nekem épp elég,
itt mindenemet megkapom:
jót-rosszat, forrót-hideget.
Kenyeremet és vizemet.
Ide másképpen süt a nap.
Itt a sivatag: sivatag,
tudom, ki mivel hiteget,
s hol öröm, hol meg a harag
rezgeti idegeimet.
De nem tudom, jaj, nem tudom,
miért vonszolom a gondokat!*

*Én ezer éve itt lakom
ezen az ingajáraton.
Ez a hajlékom, otthonom.
Tömlöcöm meg a templomom.
Tegnapom meg a holnapom.*

*Lágy dombok lankás közei,
lapályok pangó vizei,
terpedő folyamtorkolat –
hej, Duna, Dráva, Visztula!
Ez az egy járat visz – hova?
Balra-e? Avagy jobbra tán?
E testre szabott téridő
baljósan fura sodratán
a lárma olykor őrzítő!
S nem tudni: mi a fő irány,
s hova sújt Isten ostora?*

Tántorgunk ide és tova.

*Ülök az ingajáraton.
A füstköd táolatot takar,
s csak tippellem-találgatom:
mi vár reánk még, hány kanyar,
s hány oda-vissza lejtmenet?
S mi a cél? Nyugat? Vagy Kelet?*

Szemünk a homályba mered.

*Ó, Napnyugat s ó, Napkelet!
Dúlt itt már annyi hadsereg,
rokon s idegen katona,
hódítók martalóc hada,
szerb partizán, oláh baka,
meg a nyeszokrusímaja
dicső russzkaja armija,
német, labanc, török, tatár,
fizetett zsoldos, janicsár,
csupa vér minden, csupa sár,
s merő egy seb meg csupa rom –
nyugalom! Hallod? Nyugalom!..
Hisz csak a számat jártatom.*

*Szoros az antantszj nagyon
ezen az ingajáraton,
s ami fáj, én is fájlalom.*

*És nőttön nő csodálatom:
koronként változó színek
s lobogók sora ellibeg
e fura ingajáraton.
Nevet cserél az állam is,
alakot vált az ábra is:
sávós, keresztés, csillagos,
koronás, babérleveles,
kalászos, vértől harmatos,
fekete-sárga, jajveres.*

*S valaki folyton rád tapos.
Valaki titkon rád keres.*

*Hős atyák? Dicső eredet?
Hisz te vagy az örök alperes,
s elbukod minden peredet!*

Dicsérd hát, aki vallatott,
ki egykoron kihallgatott,
magasztald, aki veretett,
s ha van hited, ha nincs hited,
fogadd szívedbe spiclidet:
nem féreg, nem is zöldmoszat –
valahol ő is áldozat.

Falnak verődész? Ne azt okold,
ha orrod vére elered.
Itt lenn: a föld – ott fenn: a hold.
S fura egy pálya, figyeled?
Hol fölemel, hol mélybe lök.
Hétezer év meg hetvenöt,
százötven, kétszáz, negyvenöt –
mindennel minden egybe köt.

Suttoghatom? Kiálthatom?

Ezen az ingajáraton
kihez van s mihez nincs közöd?
S mit adsz tovább? A nevedet?
Szókat? DNS-jeleket?

Két szomszéd állomás között
a jármű gyakran megreked
s magába zár, mint kaloda.
Sem ide nem tart, sem oda.

Megtehetnéd, hogy elhagyod
ezt a billegő járatot.
De nem tudod. De nem lehet:
ha van jegyed, ha nincs jegyed,
ide szól örök bérleted.
Itt morgolódsz és itt szeretsz,
mert egytől-egyig itt lakik
mind, ki a lábadról levesz,
ám fölemel egy csillagig.

Itt élsz, töprengsz és dolgozol,
szólván – ha bírsz még – emberül,
míg napod alá nem merül,
s magad is le nem áldozol.